

Dansk jødepolitikk under lupen

Arbeidsarkiv 18/10, 1993

PETER BECK

I disse dager minnes de danske jøder 50-årsdagen for redningen fra nazistene. Men Bent Blüdnikow ved Danmarks nasjonalarkiv heller malurt i begeret.

Jerusalem.

Det var i oktober 1943 at danskene reddet 8000 av sin jødiske befolkning over til Sverige i småbåter. De ca. 500 av jødene som ikke slapp unna, havnet i Theresienstadt konsentrasjonsleir. Med god grunn kan danskene være stolte av sin innsats.

Tidligere denne måned skrev imidlertid Bent Blüdnikow, arkivar ved Danmarks nasjonalarkiv, en artikkel i Jerusalem Post, hvor han understreker at

redningsaksjonen for de danske jøder ikke gir det hele – og rette – bilde av Danmarks innstilling over jøder generelt, og at den rosverdige innsatsen begrenset seg til landets egen jødiske befolkning.

Blüdnikow sier at de danske myndigheter var nådeløse overfor jøder fra andre land, ikke minst fra Tyskland. Mange tyske jøder prøvde å reise inn i Danmark fra og med 1933, men de ble enten avvist ved den danske grense eller fikk i

beste fall oppholdstillatelse i fra tre til seks måneder, for så å bli deportert når denne fristen utløp, skriver Blüdnikow.

Han påpeker at danskernes politikk overfor utenlandske jøder var «jernhard»: Den sosialdemokratiske justisministeren K. K. Steincke argumenterte med at Tysklands anti-jødiske lover var legitim tysk lovgivning, som følgelig ikke rettferdiggjorde at jødene skulle få asyl i Danmark. Dette ble akseptert i

den danske nasjonalforsamling, og bare et fåtall i befolkningen protesterte, skriver Blüdnikow.

Som hevder at denne «kyniske politikken» fortsatte under hele krigen. Selv under den tyske okkupasjonen ble jøder avvist og deportert. Han viser til eksempler fra 1940, hvor danske myndigheter truet tyske jøder med deportasjon tilbake til Tyskland dersom de ikke straks forlot Danmark. De mange jøder som flyktet til Danmark etter Krys-

tallnatten i 1938, ble ofre for denne kyniske politikken og havnet etter hvert i Sentral-Europa og senere i tyskernes konsentrasjonsleire, skriver Blüdnikow.

Han godtar ikke uten videre at den danske jødepolitikken den gang var på linje med de andre europeiske land – han mener Danmark var blant de mest restriktive, og at landet heller ikke forsøkte å gjøre noe for andre lands jøder på den diplomatiske fronten.

104849